

SP36/3/I-VIII/25/26

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 36
im. Juliana Tuwima
41-800 Zabrze, pl. Warszawski 6
tel. 271-59-89
ID 000727417, NIP: 648-11-02-348

**Program realizacji
Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego
(WSDZ)
w Szkole Podstawowej Nr 36 im. Juliana Tuwima
w Zabrzu
w roku szkolnym 2025/2026**

PODSTAWA PRAWNA:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. 2024 poz. 781).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325).

Działania / Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne/ realizatorzy, sojusznicy	Termin realizacji
Diagnoza zainteresowań i predyspozycji osobowościowych wśród uczniów klas I-III, IV-VI, VII-VIII	Dokonanie diagnozy podczas zajęć z nauczycielem doradztwa zawodowego i w ramach godzin z wychowawcą, podczas zajęć z nauczycielami przedmiotów zgodnie z realizowanym programem.	Nauczyciel doradztwa zawodowego, Wychowawcy klas, nauczyciele poszczególnych przedmiotów	IX – XI 2025r.
Zebranie informacyjne z rodzicami	Poinformowanie rodziców o Wewnątrzszkolnym Systemie Doradczym, dyskusja na temat zapotrzebowania uczniów i rodziców na działania związane z doradztwem zawodowym	Wychowawcy klas.	IX-X 2025r.
Opracowanie Programu Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2024/2025 i koordynacja działań WSDZ	Sporządzenie Programu Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2024/25 zaopiniowanie przez Radę Pedagogiczną i przyjęcie przez dyrektora do realizacji	Nauczyciel doradztwa zawodowego we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, pedagogiem	IX 2025

Orientacja zawodowa – klasy I – III

Poznanie siebie. Uczeń: • opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać; • prezentuje swoje zainteresowania	• Rozpoznawanie możliwości psychofizycznych, zainteresowań, zdolności, potrzeb edukacyjnych dzieci. (m.in. obserwacja, wywiady z rodzicami, diagnozy psychologiczno-pedagogiczne), udzielanie informacji zwrotnej dzieciom i rodzicom; • Zajęcia na temat umiejętności, mocnych stron, pasji,	• wychowawcy • specjaliści szkolni • Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zabrzu	I semestr
---	--	--	-----------

wobec innych osób; • podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi; • podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach; • podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych	obowiązków; Poznanie pracy przedstawicieli różnych zawodów. Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów. • Udział uczniów w konkursach wiedzy, konkursach sportowych i plastycznych; • Udział dzieci w spektaklach szkolnych, koncertach w filharmonii, spektaklach teatralnych,	• nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej • nauczyciele świetlicy	cały rok szkolny
Świat zawodów i rynek pracy. Uczeń: • odgrywa różne role zawodowe w zabawie; • podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach; • opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach; • omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje; • opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu; • posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny	• Poznanie pracy nauczyciela w Dniu Edukacji Narodowej – udział w apelu; • Wyjścia do Sztolni Królowa Luiza w Zabrze – zwiedzanie sztolni, poznanie zawodów pracowników pracujących w kopalni obecnie i w przeszłości. • Wycieczki do Planetarium w Chorzowie – obserwacja nieba, poznanie nazw zawodów związanych z astronomią. • Czytanie tekstów przybliżających różne zawody, np. o lekarzu, o górnikach z Wieliczki; • Udział w miejskim Konkursie recytatorskim „Mała Liga Recytatorska: spotkanie z aktorką Teatru Nowego w Zabrze, udzielenie uczniom wskazówek dotyczących właściwej recytacji, poznanie pracy aktora, • Lekcje z języka angielskiego- poznanie nazw różnych zawodów. • Wycieczki zawodoznawcze – Wyjście do Urzędu Pracy na warsztaty - Jaki to zawód? poznanie zawodów w najbliższym otoczeniu - Wyjście do Szkoły muzycznej na audycje muzyczne – wysłuchanie gry uczniów szkoły muzycznej, poznanie pracy pracowników szkoły muzycznej. • Organizacja zabaw tematycznych podczas zajęć świetlicowych, polegających na odgrywaniu ról charakterystycznych dla danego zawodu. • Wycieczka do Muzeum Chleba w Radzionkowie. Poznanie historii wypieku chleba oraz pracy piekarza.	• nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej • nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej • pracownicy Sztolni Królowa Luiza • nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej • pracownicy Planetarium • nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej • pracownicy urzędu pracy • nauczyciele j.angielskiego • nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej • pracownicy szkoły muzycznej • nauczyciele świetlicy • nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej • pracownicy muzeum	październik 2025 I semestr Cały rok I semestr I i II semestr Cały rok I semestr

	• Zajęcia w Ogrodzie Botanicznym w Zabrzu. Poznanie pracy pszczelarza, ogrodnika, ornitologa itp.		
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Uczeń: • uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności; • wskazuje treści, których lubi się uczyć; • wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.	• Lekcja o edukacji w innych krajach. • Lekcje, pogadanki, rozmowy z uczniami dotyczące ich ulubionych przedmiotów szkolnych, zasad efektywnego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy (m.in.) multimedia, biblioteka - zajęcia biblioteczne - zajęcia rozwijające naukę programowania robotów, dodatkowego języka itp.	• nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej • nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej • nauczyciel biblioteki • nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej	Cały rok
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych. Uczeń: • opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić; • planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; • próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.	• Zajęcia grupowe rozwijające umiejętności uczniów dotyczące planowania, podejmowania decyzji, autoprezentacji (zabawy, gry, konkursy); • Działania wynikające z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej: zajęcia rozwijające uzdolnienia; zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się; zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze; zajęcia specjalistyczne; zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno - społeczne	• nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej • nauczyciele świetlicy • specjaliści szkolni	Cały rok

Orientacja zawodowa – klasy IV-VI

Działania / treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne/ realizatorzy, sojusznicy	Termin realizacji
Poznanie siebie. Uczeń: • określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje; • wskazuje swoje mocne strony oraz	• Rozpoznawanie możliwości psychofizycznych, potrzeb edukacyjnych dzieci (m.in. obserwacja, wywiady z rodzicami, diagnozy psychologiczno-pedagogiczne), udzielanie informacji zwrotnej dzieciom i rodzicom;	• wychowawcy klas	I semestr

możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia; • podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość; • prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców	• Warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenia sobie ze stresem; • Realizowanie na godzinach wychowawczych tematów związanych z zainteresowaniami uczniów, poznawaniem swoich mocnych stron, talentów i uzdolnień; • Organizowanie w szkole akcji i konkursów wspierających rozwijanie i prezentowanie własnych zainteresowań i talentów, prezentacji własnych pasji i zainteresowań; • Udział uczniów w akademiach szkolnych, spektaklach teatralnych, występach wokalnych i tanecznych; • Prowadzenie kółek zainteresowań, zajęć rozwijających uzdolnienia; • Udział uczniów w konkursach przedmiotowych i zawodach sportowych; • Lekcje przedmiotowe: - język polski: analiza postępowania postaci literackich lub rzeczywistych pod kątem mocnych stron, sposobów postępowania w trudnych życiowych sytuacjach, osiągnięcia życiowych celów, prace pisemne na temat hobby i zainteresowań; - lekcje wychowania fizycznego: zajęcia na temat ulubionych dyscyplin sportowych i sportowców; - lekcje plastyki: tworzenie prac plastycznych prezentujących zainteresowania, cele, marzenia uczniów; • Wystawy prac plastycznych uczniów.	nauczyciele przedmiotów • specjaliści szkolni • Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zabrzu • wychowawcy klas, nauczyciele • opiekun Samorządu Uczniowskiego • nauczyciele Przedmiotów • nauczyciele Przedmiotów • nauczyciel plastyki	cały rok szkolny, zgodnie z planem pracy szkoły
Świat zawodów i rynek pracy. Uczeń: • wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach; • opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;	• Udostępnianie informacji o zawodach (tablice informacyjne, prezentacje podczas godzin z wychowawcą, przedstawianie uczniom zawodów przyszłości); • Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów; • Organizowanie wycieczek zawodoznawczych (poznawanie lokalnego rynku pracy); • Wyjście do Filharmonii na próbę orkiestry – poznanie pracy muzyków i dyrygenta, słuchanie fragmentów utworów muzycznych. • Lekcje przedmiotowe: - język polski: omawianie tekstów literackich ukazujących specyfikę danego zawodu, lekcje tematyczne dotyczące	• wychowawcy klas • rodzice jako przedstawiciele zawodów. • nauczyciele wychowawcy • nauczyciele przedmiotów.	cały rok szkolny cały rok szkolny, zgodnie z planem pracy

• podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe; • posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; • wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek	pracy w teatrze, telewizji i radiu; - lekcje plastyki: tworzenie prac plastycznych prezentujących przedstawicieli różnych zawodów; - lekcje języka angielskiego: opisywanie obrazków /zdjęć przedstawiających różne pracujące osoby i opowiadanie czym się zajmują, nazwy zawodów po angielsku; czytanie i mówienie o sławnych ludziach i wykonywanych przez nich zawodach; rozmowy o pracy i zawodach wykonywanych przez najbliższych członków rodziny, charakterystyka poszczególnych zawodów w języku angielskim; - lekcje geografii: życie i praca ludzi w różnych strefach krajobrazowych na Ziemi, wpływ działalności człowieka na krajobraz; • Wyjścia do teatru i kina - zwrócenie uwagi, kto pracuje przy tworzeniu spektaklu, poznawanie zawodów związanych z produkcją filmów; • Udział w zajęciach w ramach Festiwalu Nauki – poznawanie pracy naukowców, znaczenia ich pracy.	• wychowawcy	cały rok szkolny wrzesień 2025
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Uczeń: • wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów oraz omawia swój indywidualny sposób nauki; • wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć; • samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.	• Godziny z wychowawcą dotyczące zasad efektywnego uczenia się, mnemotechniki, stylów uczenia się; zajęcia motywujące do planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie swoich predyspozycji zawodowych; • Lekcje przedmiotowe: - lekcje matematyki: w jakim zawodzie wykorzystam wiadomości i umiejętności matematyczne? Skala i plan. Obniżki i podwyżki. - lekcje informatyki: wykorzystanie komputera w do pracy. wykorzystanie poznanych programów komputerowych, poczty elektronicznej i urządzeń podłączonych do komputera w szkole, w domu, w pracy; praca w sieci. -lekcja chemii: Porównywanie właściwości soli i ich zastosowań. - lekcje z pedagogiem i psychologiem.	• wychowawcy we współpracy ze specjalistami szkolnymi • nauczyciele przedmiotów	cały rok szkolny cały rok szkolny, zgodnie z planem pracy szkoły
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno –	• Godziny z wychowawcą: diagnoza wychowawcza klasy, treningi umiejętności społecznych, zajęcia dotyczące umiejętności	• wychowawcy we współpracy ze	cały rok szkolny

wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych; - rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; - określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby i	- lekcje biologii: udzielanie uczniom informacji dotyczących zdrowego stylu życia, wpływu stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych; - lekcje plastyki: tworzenie prac dot. zainteresowań, marzeń, planów zawodowych uczniów przy zastosowaniu różnych technik plastycznych; - Zajęcia rozwijające uzdolnienia uczniów, w tym zajęcia kół zainteresowań typu chór szkolny; - Zajęcia grupowe z zakresu doradztwa zawodowego dot. rozpoznawania własnych zasobów uczniów, zainteresowań, mocnych stron, predyspozycji zawodowych, cech temperamentu, typów osobowości zawodowych, hierarchii wartości oraz planowania ścieżki edukacyjno – zawodowej z uwzględnieniem rozpoznanych możliwości i ograniczeń, w tym stanu zdrowia; - Akcje promujące czytelnictwo jako aktywności sprzyjającej autorefleksji, planowaniu własnej przyszłości	- nauczyciele przedmiotów - nauczyciel doradztwa zawodowego - nauczyciel biblioteki	I semestr (VII - 10 godzin) II semestr (VIII - 10 godzin) Cały rok
Świat zawodów i rynek pracy. Uczeń: - wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; - porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców; - wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy; - uzasadnia znaczenie pracy w życiu	- Godziny z wychowawcą: zajęcia dotyczące świata zawodów (wykorzystanie filmów prezentujących różne zawody), zawodów przyszłości; zajęcia rozwijające umiejętność autoprezentacji uczniów; - Spotkania z przedstawicielami zawodów – Uczestnictwo w organizowanym przez Urząd Pracy w Zabrzu wydarzeniu „Zawód od kuchni.” - Wycieczki zawodoznawcze: Wyjście do Cechu Rzemiosł różnych na spotkanie z przedstawicielami różnych zawodów. - Uczestnictwo w Dniach Kariery, udział w Targach Edukacyjnych. - Uczestnictwo w Tygodniu Przedsiębiorczości. - Wycieczki zawodoznawcze do szkół średnich. - Wyjście na spotkania do szkół ponadpodstawowych na Dni Otwarte. - Angażowanie uczniów w akcje charytatywne; - Lekcje przedmiotowe: - prezentowanie zawodów związanych z danym przedmiotem; - lekcje geografii: zapoznanie ze strukturą zatrudnienia i bezrobocia w Polsce i innych wybranych państwach,	- wychowawcy - nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy, przedstawiciele różnych zawodów. - nauczyciele	cały rok szkolny cały rok szkolny cały rok szkolny,

[illegible]

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Uczeń: • analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji; • analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów; • charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; • określa znaczenie uczenia się przez całe życie	• Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego dot. struktury systemu edukacji, ścieżek edukacji, poszczególnych typów szkół ponadpodstawowych, znaczenia uczenia się przez całe życie oraz kosztów zaniechania edukacji; zapoznanie uczniów z ofertą szkół ponadpodstawowych, w tym ofert szkół branżowych; zapoznanie uczniów z kryteriami rekrutacyjnymi, udzielanie pomocy uczniom w procesie rekrutacji; • Zapoznanie z materiałami elektronicznymi: Informatorem dla ósmoklasistów, prezentacjami, filmami dotyczącymi egzaminów ósmoklasisty oraz rekrutacji do szkół ponadpodstawowych; • Przekazanie szczegółowych informacji dotyczących poszczególnych etapów rekrutacji, terminów składania dokumentacji, rodzajów dokumentów. • Pomoc w przeliczaniu ocen na punkty. • Udział uczniów w Dniach Otwartych szkół • Udział uczniów w Targach Edukacyjnych; • Godziny z wychowawcą: prezentowanie oferty szkół ponadpodstawowych; zajęcia dot. znaczenia wykształcenia; znaczenia motywacji wewnętrznej i zewnętrznej, udzielanie pomocy uczniom w procesie rekrutacji; • Tablice informacyjne udostępniające informacje o ofercie. • Indywidualne doradztwo zawodowe: przedstawianie uczniom spersonalizowanej oferty szkół ponadpodstawowych, rozmowy motywujące.	• nauczyciel doradztwa Zawodowego • wychowawcy • nauczyciel doradztwa zawodowego • nauczyciele specjaliści.	II semestr (VIII - 10 godzin) II semestr wrzesień 2025/ II semestr II semestr
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych. Uczeń: • dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub	• Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego dot. planowania ścieżki edukacyjno – zawodowej, instytucji wspomagających, celów edukacyjno – zawodowych, podejmowania decyzji; • Godziny z wychowawcą: zajęcia dot. planów edukacyjno-zawodowych, procesu podejmowania decyzji	• nauczyciel doradztwa zawodowego • wychowawcy	II semestr (VIII - 10 godzin) cały rok szkolny

przy wsparciu doradczym; • określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby.	oraz ich konsekwencji w kontekście wyboru szkoły i zawodu, określania celów krótko i długoterminowych		
Stała kontrola prawidłowości przebiegu zadań.	Sprawozdanie z realizacji zadań.	Dyrektor szkoły, nauczyciel doradztwa zawodowego.	Raz w roku szkolnym 2025/2026

Bibliografia

1. Rogacz-Paszkowska, Anna. Warsztat pracy europejskiego doradcy kariery zawodowej. Warszawa: KOWEŻiU, 2002
2. Rogacz-Paszkowska, Anna. Doradztwo zawodowe w systemach szkolnych krajów Unii Europejskiej. Warszawa: KOWEŻiU, 2001
3. Sołtysińska, Grażyna; Żywiec-Dąbrowska, Elżbieta. Moja przyszła praca: materiały metodyczne do pracy z uczniami szkół zawodowych. Warszawa: KOWEŻiU, 2003
4. Szkolny doradca zawodowy. Warszawa: KOWEŻiU, 2003 Przygotowanie uczniów gimnazjum do wyboru zawodu. Pod red. Grażyny Sołtysińskiej i Julii Woronieckiej. Warszawa: KOWEŻiU, 2003
5. Bolles, Richard Nelson. Spadochron: praktyczny poradnik dla osób planujących karierę, szukających pracy i zmieniających zawód. Warszawa: Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, 2000
6. Barret, Jim. Testy niezbędne przy wyborze zawodu i kierunku studiów. Warszawa: Wydaw. Amber, 2002
7. Taylor, Jeff; Hardy Doug. Jak efektywnie poszukiwać pracy. Karków: Oficyna Ekonomiczna, 2006
8. Kubiczek Bożena. Biuletyn metodyczny dla nauczycieli w zakresie rozpoznawania preorientacji i zainteresowań zawodowych uczniów. Katowice, Uniwersytet Śląski, 2010
9. Katarzyna Durczak, Joanna Minta. Poradnictwo zawodowe w gimnazjum. Poradnik dla nauczycieli przedmiotu. Euroguidance. Warszawa: KOWEŻiU, 2013
10. Halina Dołęga-Herzog, Małgorzata Rosalska. Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu. Propozycje rozwiązań metodycznych. Euroguidance. Warszawa: KOWEŻiU, 2014
11. Joanna Minta. Od aktora do autora. Wspieranie młodzieży w konstruowaniu własnej kariery. Euroguidance. Warszawa: KOWEŻiU, 2012
12. Pakiet „Kariera na Maksa” narzędzia szkolnego doradcy zawodowego. ECORYS PROGRA
13. Scenariusze zajęć dla młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej. Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży. Poznań 2013
14. <http://euroguidance.pl/ksiazki/> (10.10.2018 r.)
15. <https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/> (10.10.2018 r.)

Program opracował nauczyciel doradztwa zawodowego:
mgr Barbara Kieza

Rada Pedagogiczna pozytywnie zaopiniowała Program Realizacji Doradztwa Zawodowego
Uchwała nr 12/25/26 z dnia 1 września 2025 r.

DYREKTOR SZKOŁY
Krzysztof Wisniewski
pieczęć i podpis Dyrektora